

vergadering **C25 – LAN2**

zittingsjaar 2011-2012

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid

van 12 oktober 2011

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Karlos Callens tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de afbouw van de zeugenstapel in Vlaanderen - 114 (2011-2012)	3
Vraag om uitleg van mevrouw Els Robeyns tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over het antibioticagebruik in de veeteelt en de pluimveesector - 157 (2011-2012)	5

■

Voorzitter: de heer Jos De Meyer

Vraag om uitleg van de heer Karlos Callens tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de afbouw van de zeugenstapel in Vlaanderen - 114 (2011-2012)

De voorzitter: Dames en heren, zoals u al hebt vernomen, vergadert de Vlaamse Regering op dit ogenblik. De minister-president heeft mij laten contacteren met het verzoek of de vraagstellers ermee kunnen instemmen dat de kabinetschef bij wijze van uitzondering antwoordt op de voorliggende vragen. (*Instemming*)

De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: Voorzitter, mijnheer de kabinetschef, dames en heren, iedereen weet ondertussen dat de Vlaamse varkenssector en meer bepaald de zeugenhouderij het moeilijk heeft om het hoofd boven water te houden. Door de lage varkensvleesprijzen worden minder biggen opgezet. Hierdoor ontstaat een overschot van levende biggen die niet verkocht geraken, en voor de biggen die wel verkocht geraken, ontvangen de handelaars een lagere prijs. Daarbovenop komen de extra investeringen voor groepshuisvesting en de hoge kosten voor zeugen- en biggenvoerders.

De Vereniging voor Varkenshouders (VEVA) heeft besloten om niet langer werkloos toe te zien en heeft een voorstel uitgewerkt dat voorziet in een stopzettingsvergoeding voor de Vlaamse zeugenhouderij. Het is de bedoeling om te komen tot een sanering van de varkenssector om toekomstgerichte bedrijven niet nog verder financieel uit te hollen. Bijzonder in het voorstel tot herstructurering is dat het budget voor de financiering door de sector zelf zou worden gedragen, weliswaar met een prefinanciering door de overheid.

De details van het voorstel heeft het kabinet van de minister-president intussen ontvangen. Ik wil nog meegeven dat het objectief van het herstructureringsvoorstel een afbouw van de zeugenstapel in Vlaanderen met 20 procent of zowat 100.000 zeugen beoogt. Dat is natuurlijk aanzienlijk. Het budget voor 100.000 zeugen zou 65 miljoen euro moeten bedragen. Dat kan worden opgehoest door de inning van 1 euro per geslacht varken in een daartoe opgericht fonds. De stopzettingsvergoeding per zeug zou dus 650 euro bedragen.

Is de minister-president van plan om het gevraagde herstructureringsfonds op te richten? Zo ja, volgens welke modaliteiten en wanneer? Is de minister-president van mening dat de voorgestelde financiering haalbaar is voor de sector en, wat de prefinanciering betreft, voor de overheid? Welke vergunde varkens zouden volgens de minister-president in aanmerking komen voor de vergoeding? Is de minister-president het eens met het voorgestelde stopzettingsbedrag van 650 euro per zeug? Op welke manier ziet hij de uitwerking verlopen inzake belastingen, procedure en praktische aanpak?

Zal de minister-president op korte termijn overleg plegen met de Vereniging voor Varkenshouders met het oog op de uitwerking van een dergelijk fonds of geeft hij de voorkeur aan een alternatieve oplossing? Zo ja, welke piste verkiest hij dan?

Welke concrete financieel-economische impact zal de afbouw van de zeugenstapel met 20 procent vermoedelijk hebben op de export van varkensvlees vanuit Vlaanderen naar het buitenland?

Ziezo, voorzitter, dit zijn heel wat vragen, maar natuurlijk kunnen de antwoorden gecombineerd worden.

De heer Jos De Meyer: Ik heb maar één vraag, mijnheer Callens. Ik zou graag weten in welke mate uw suggestie wordt gedragen door de sector zelf. Als de minister bevoegd voor de landbouw, er zou op inspelen, is een draagvlak binnen de sector immers niet onbelangrijk.

De voorzitter: De heer Relaes heeft het woord.

De heer Joris Relaes, kabinetschef van minister-president Kris Peeters: Voorzitter, dames en heren, de minister-president heeft het voorstel van VEVA over het opzetten van een stopzettingsregeling voor zeugenhouders inderdaad ontvangen. Het gaat om het afbouwen van de zeugenstapel, enkel in Vlaanderen, waarbij de overheid zou prefinancieren en waarbij de sector, via een afhouding op de vleesvarkens gedurende een vrij langere periode, de inkrimping uiteindelijk zelf zou financieren. Het voorstel bevat een aantal concrete modaliteiten, maar er ontbreken er ook nog een heleboel. Zo is de manier waarop de afhouding geregeld moet worden, niet in het voorstel opgenomen.

U zult ongetwijfeld reeds heel wat uiteenlopende reacties hebben opgevangen in verband met dit voorstel en dat bewijst dat de thematiek erg veelzijdig is en dat de impact op meerdere schakels van de productiekolom heel groot is. Het zou een effect hebben op zowel de toelevering, als op de slachthuizen, als op de verwerking. We moeten er dus heel nauwgezet en voorzichtig mee omgaan.

In dat licht meent de minister-president dat het aangewezen is dat er, vooraleer een houding aan te nemen, meer duidelijkheid komt over alle conceptuele, praktische en reglementaire aspecten van het VEVA-voorstel, zowel over de sociale, economische en budgettaire consequenties ervan, als over de positie ertegenover van de verschillende geledingen van de varkensvleessector. Ook de inschatting van een dergelijke maatregel op de markt en op de prijzen voor de producenten zijn belangrijk. Ook het feit dat we het alleen in Vlaanderen zouden doen en niet Europees, moeten we grondig bekijken. Enkel op die manier kunnen wij dan de haalbaarheid, de effectiviteit en het draagvlak van het voorstel grondig beoordelen.

De minister-president heeft zijn administratie de opdracht gegeven om het voorbereidende werk te doen en om – en dat is heel belangrijk – een overleg te organiseren met alle betrokkenen en belanghebbenden. De administratie heeft een datum in het vooruitzicht gesteld om daarover met VEVA en alle andere geledingen van de varkenssector van gedachten te wisselen. Pas daarna kan ermee verder worden gegaan. De minister-president zal u op de hoogte houden van het resultaat van dat overleg.

De voorzitter: De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: Voorzitter, mijnheer Relaes, ik dank u voor het antwoord. Ik wil verduidelijken dat het niet zo is dat ik onmiddellijk voorstander ben van het uitvoeren van dit voorstel. Het is evenwel misschien een mogelijkheid om er eens serieus over na te denken. We voelen immers hoe langer hoe meer dat de sector serieus in de problemen geraakt. Ik heb toevallig gisteravond met een paar landbouwers aan tafel gezeten en die mensen zien het echt niet meer zitten. Het gaat echt heel moeilijk bij sommige mensen: de leningen zijn niet afbetaald, voeders worden niet betaald en zo meer. De situatie sleept al twee, drie jaar aan.

Het is wellicht inderdaad de moeite waard om dit voorstel eventjes verder te bestuderen, maar ik ben het er zeker mee eens dat het nog beter zou zijn indien we dit op Europees vlak kunnen realiseren. Daarmee zouden we echt een stap vooruit zetten. Vlaanderen heeft immers maar een kleine schaal in vergelijking met de totaliteit van vraag en aanbod, en daardoor kunnen we er niet zeker van zijn dat minder zeugen hier een serieuze impact zouden kunnen hebben op de prijs.

Ik dank u dat u zegt dat dit verder zal worden bestudeerd. Ik voel dat het voorstel misschien de moeite waard is om eventjes over na te denken.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

**Vraag om uitleg van mevrouw Els Robeyns tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over het antibioticagebruik in de veeteelt en de pluimveesector
- 157 (2011-2012)**

De voorzitter: Mevrouw Robeyns heeft het woord.

Mevrouw Els Robeyns: Onlangs hebben vijftig Europese landen een Europees actieplan ondertekend om het gebruik van antibiotica terug te dringen. Naar aanleiding daarvan benadrukte de Wereldgezondheidsorganisatie de ernst van deze problematiek. De resistentie tegen antibiotica bereikt volgens hen immers ongeziene hoogtes. Bovendien worden er niet snel genoeg nieuwe antibiotica ontwikkeld. Naast het losbandige voorschrijfgedrag van artsen wijst de Wereldgezondheidsorganisatie ook naar het antibioticagebruik in de veeteelt als oorzaak. Hierdoor geraken resistente bacteriën immers in de voedselketen.

De Wereldgezondheidsorganisatie waarschuwde dat we bij een verder ondoordacht gebruik van antibiotica wel eens zouden kunnen teruggaan naar het pre-antibioticatijdperk, waar simpele infecties en routineoperaties weer levensbedreigend worden.

De problematiek van het antibioticagebruik in de veeteelt en de daarmee samenhangende opmars van resistente bacteriën werd hier al meermaals besproken. In het verleden kondigde de minister-president met betrekking tot deze problematiek een aantal initiatieven aan. Ik verwijs onder andere naar zijn antwoord op mijn schriftelijke vraag van september 2010. De minister-president verwees toen naar een aantal initiatieven waaronder de opstart van het project-BelVetSac (Belgium Veterinary Surveillance of Antimicrobial Consumption). In dat project zou de verkoop van antibiotica via groothandelaars in België geregistreerd worden. Een ander initiatief was de oprichting van een werkgroep Antibioticaresistentie in de schoot van het Verbond voor Pluimvee, Eieren en Konijnen (VEPEK). Verder is er een tweejaarlijks overleg met alle actoren van de pluimveesector. Tot slot zou de Belgische vereniging voor mengvoederfabrikanten (Bemefa) een inventaris van de gebruikte gemedicineerde voeders opmaken en een sensibiliseringscampagne opstarten voor een progressieve vermindering van het gebruik van antibiotica in alle sectoren.

Intussen zijn we één jaar verder en wil ik, naar aanleiding van het Europees actieplan, informeren naar de stand van zaken van bovenstaande initiatieven.

Mijnheer de kabinetschef, wat zijn de resultaten van het project-BelVetSac? Welke conclusies trekt u hieruit en leidt dit tot bijkomende acties?

Wat is de stand van zaken van het onderzoek van de werkgroep Antibioticaresistentie van VEPEK? Zijn hiervan al onderzoeksresultaten bekend? Zo ja, welke? Welke conclusies kunnen daaruit getrokken worden en welke acties volgen eruit?

Wat zijn de resultaten van het tweejaarlijkse overleg met de verschillende actoren uit de pluimveesector?

Wat is het resultaat van de inventarisering door Bemefa van het gebruik van gemedicineerde voeders? Welke sensibiliseringsacties hebben zij ondernomen?

In welke mate wordt in deze problematiek samengewerkt en overleg gepleegd met de federale en Europese instanties?

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Ik erken het probleem dat mevrouw Robeyns schetst. Het moet inderdaad de bedoeling zijn om het gebruik van antibiotica zoveel mogelijk terug te dringen. Net als bij de vorige vraag wil ik erop wijzen dat wij niet altijd haantje de voorste moeten zijn. Wij moeten streven naar een zo breed mogelijk Europees en zelfs wereldwijd standpunt over het gebruik van antibiotica. Ik verwijs naar ons bezoek aan de Anuga-beurs in Keulen.

Ook daar hebben wij vastgesteld dat heel wat spelers op de wereldmarkt niet voldoen aan dezelfde voorwaarden als in Vlaanderen en Europa. Daar moeten wij ons voor hoeden.

De voorzitter: De heer Relais heeft het woord.

De heer Joris Relais, kabinetschef van minister-president Kris Peeters: De eerste resultaten tonen aan dat gedurende de periode 2007-2009 de gebruikte hoeveelheid actieve substantie met 12,8 procent is gedaald. Aangezien België desalniettemin bij de hoge gebruikers van Europa behoort, werd in een gezamenlijk initiatief tussen de betrokken sectoren en de overheid AMCRA (Antimicrobial Consumption and Resistance in Animals) opgericht dat tot doel heeft een rationele reductie van het antibioticumgebruik te realiseren.

De besprekingen in de werkgroep Antibioticaresistentie hebben niet onmiddellijk tot onderzoeksresultaten geleid. Na overleg binnen deze werkgroep is door de Eenheid voor Veterinaire Epidemiologie van de faculteit Diergeneeskunde te Gent een website opgestart waarop varkens- en pluimveehouders gratis en op een wetenschappelijke manier de mate van gebruik van antibiotica op hun bedrijf kunnen berekenen en vergelijken met dat van andere veehouders. Dat is een belangrijke actie.

De volgende bijeenkomst met de verschillende actoren uit de pluimveesector is gepland in het voorjaar 2012 tenzij bepaalde dringende gebeurtenissen een vroegere bijeenkomst noodzakelijk maken.

Bemefa heeft een hele reeks acties ontplooid op het vlak van het gebruik van antibiotica in diervoeders. Bemefa is gestart met een diepgaande enquête bij alle producenten van gemedicineerde voeders in 2009 en in 2010. De resultaten van 2009 werden gepresenteerd op een bijeenkomst van AMCRA en bij het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV) en zijn gepubliceerd in het tijdschrift van Bemefa. Intussen is ook de enquête 2010 zo goed als verwerkt. Ook die zal binnenkort gepresenteerd worden.

Bemefa is medeoprichter en financier van AMCRA en heeft die enquêtes gepromoot bij Certus en bij Belplume.

Bemefa heeft verder ook een aantal preventieve maatregelen genomen. Bemefa is de architect van een code voor goed gebruik van diervoeders, het zogenaamde GMP (good manufacturing practices), een kwaliteitssysteem dat gevalideerd is door het FAVV. Bemefa heeft binnen GMP methodes ontwikkeld om de contaminaties binnen een mengvoederfabriek te meten. Het is de bedoeling richtlijnen mee te geven en uit te dokteren hoe dat kan worden geminimaliseerd.

In 2006 heeft Bemefa een project geactiveerd voor het elektronische voorschrift waarbij de dierenarts zijn voorschrift elektronisch doorstuurt naar de mengvoederfabrikant. Dit leidt tot een betere controleerbaarheid.

Bemefa presenteert nu jaarlijks de resultaten van haar onderzoek aan leden mengvoederfabrikanten, aan alle betrokken stakeholders zoals de farmaceutische industrie, boerenorganisaties, overheid, het FAVV, en aan de kwaliteitslabels Certus enzovoort. Sensibiliseren is hier in de eerste plaats het objectief.

In verband met het antibioticagebruik in de veehouderij en de problematiek van de resistentie is er veelvuldig federaal en Europees overleg geweest. Zo werd aan deze materie medio 2010 een internationaal congres gewijd te Wenen. Het overleg wordt op federaal niveau opgevolgd door het Directoraat-generaal Dier, Plant en Voeding van de Federale Overheidsdienst Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu.

Tot daar een overzicht van de acties die de overheid en de mengvoederindustrie hebben genomen om het gebruik van gemedicineerde voeders in de veehouderij zoveel mogelijk te beperken.

De voorzitter: Mevrouw Robeyns heeft het woord.

Mevrouw Els Robeyns: Ik dank de kabinetschef voor het uitgebreid antwoord. Europese acties verdienen met betrekking tot deze materie zeker de voorkeur. Ik ben evenwel van mening dat we niet altijd op de EU moeten wachten: we kunnen ook zelf het goede voorbeeld geven en het initiatief nemen.

Dat gebeurt in feite al. De door de kabinetschef opgesomde initiatieven tonen aan dat de overheid en de industrie inspanningen met betrekking tot informatieverbreiding en sensibilisering leveren. Ik leid hieruit af dat er een zekere problematiek is. Hoewel we dit zeker ernstig moeten nemen, wil ik dit ook niet overdrijven. Het is zeker niet mijn bedoeling dit alles te dramatiseren.

De verspreiding van informatie en de sensibilisering zijn zeker belangrijk. Waar mogelijk, moeten we uiteraard zo veel mogelijk met de Europese instanties samenwerken. Voor het overige zal ik het antwoord nog eens aandachtig nalezen en deze zaak blijven opvolgen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■